

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felölös szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

A külföld orvosai Budapestén.

Debrecen, augusztus 26.

Néhány napig ismét Magyarország lesz a külföld érdeklődésének központja.

A művelt világ minden részéből hozzánk sereglenek az orvosi tudomány kiválóságai. Hiába esaholtak ránk az oláhok, mint a megvadult kutyák szokták a holdvilágot, a művelt világ minden részéből, családtagjaikkal együtt közel kétezeren jelentkeztek az orvosi tudomány fáklyavívői közül.

Ellenségeinknek az elrágalmazása, tehát köre hullott konkolyként pusztult el! Az elriasztási kísérletek csődöt mondtak! A jelentkezők hatalmas száma, a tudomány kiválóságainak jelenléte biztosítja a fényes sikert.

Azért, mi „jó vidékiek“ is szeretettel, igaz magyar barátsággal üdvözljük a hozzánk bizodalommal érkezőket. Atértjük és méltányoljuk néhány napi itt tartózkodásuknak jövőre kiható erejét és súlyát! S hálával adózunk előlegzett bizalmukért.

Tapasztalataikból meggyőződnek, hogy nem méltatlanokra fecsérték e bizalmat. Gyönyörű szép hazai földön törekvő, iparkodó nemzetel ösmerkednek meg, mely bárán századok óta küzdve-küzd ránehezédő balsorsával, a legszebb erényeit megőrizte! S itt a keleti határvonalon nemcsak pajzsa, de fáklyahordozója is a nyugati művelődésnek, a legnemesebb emberbaráti eszményeknek!

Politikai híreink.

Budapest, augusztus 26.

A függetlenségi párt domináló szerepe. Justh Gyula tegnap azt mondotta Félégyházán, hogy a fuzió csak úgy lehetséges, ha az új pártalakulásban a függetlenségi párt programja fog dominálni. Ez a kijelentés teljesen fedi a függetlenségi párt álláspontját. A függetlenségi párt hivatalos lapja ugyanis ezt fuzi hozzá:

— Olyan program, amelyben a függetlenségi párt programja domináljon, semmi esetre sem jelentheti a függetlenségi párt teljes diadalát. Ha elvei csak dominálnának, hatásuknak éppen ez a ter-

mészete mutatná, hogy volnának ott más elvek is. Már pedig az ország nem azért adott többséget a függetlenségi pártnak, hogy más elvűekkel tülekedjék a politikai uralomért, mint az olaj és az ecet, ha összeöntik. — Nem olyan program kell, a melyben a függetlenségi felfogásnak csak domináló szerep kell, hanem olyan, amely annyira függetlenségi, hogy természetével nem egyező törekvéseket törvényszerűen vet ki magából. Ez pedig nem előlérhetetlen, éppen annyira elérhető, mint az önálló bank.

Andrássy Gyula gróf beszámolója.

Kassáról jelentik: Andrássy Gyula gróf belügyminiszter szept. 15. körül Kassán beszámolóbeszédet mond.

A kibontakozás és az egységes magyar nemzeti állam. E címen rőpirat jelent meg, amelynek írója — X. Y. — azt ajánlja, hogy világosítsák föl a királyt arról, hogy az egységes magyar nemzeti állam tulajdonképpen az ő érdeke is és akkor talán könnyű lesz a válságot megoldani. Az egységes nemzeti állam első feltétele pedig az önálló bank és vámterület.

Ásogadják a magyarság sirját.

Magyar pénzen nevelünk oláh urakat.

Inkább a népiskolákat államosítsuk!

Debrecen, augusztus 26.

Nem voltunk soha, ma sem vagyunk oktan bujtatói a fajok harcának; ámde magyar ujságírói hivatásunk ellen vétkezünk, ha tiltakozás nélkül néznénk el, miként ásogadják sirját a magyarságnak. Mi pedig őrzült nagylelkűségünkben és elvakultságunkban nemhogy előznénk a veszélyt, hanem oktanul magunk is gyarapítjuk a sirások erejét. Kapát, ásót a mi pénzünkben adunk nekik.

Annyi ezerbaja van az országnak és a magyarságnak! S nemhogy okosan keressük volna az égető bajaink orvoslását, abba fájult bele a fejünk, hogy a „szegény“ oláh papok, — tanítók élhetését miként tegyük elviselhetőbbé? Akik, eddig lőcsős szekeren jártak, miként ülhessenek be mielőbb „föderes“ hintókba? És e végből elköveztük azt a kellőképpen meg nem bélyegezhető oktan-ságot, hogy manap a velünk szemben ellenségesen hangolt, a magyar államhatalom intézkedéseivel lépten-nyomon dacoskodó oláh papoknak, oláh tanítóknak milliókat folyósítunk és fizetünk segélyezésképpen a

magyar kincstárból, — a magyar erőtlől elvont közpénzünkéből! — és így nemesak a nemzetiségi vidékekre céltalanul, haszontalanul, nagy áldozatainkkal alapított és fenntartott állami főgymnáziumainkban, főreáliskoláinkban (magyar tanárok közbenjöttével) nevelünk az oláh izgatás taborának újabb és újabb segélyhadakat! Hanem az oláh papság és tanítószegély megfontolatlan segélyezésével meg most már magyar pénzen vetjük meg vagyoni alapját egy újabb életű oláh középosztálynak!

Mert hisz' annak az oláh papnak, oláh tanítóknak az igényei, a körülményei azóta sem változtak meg, sőt belátható időn belül nem is fognak megváltozni, mióta a magyar állampénztárból magyar pénzek millióival segítjük őket! Tehát ezt az általok soha meg nem hálálható segélyt, míg a magyar művelt osztály fokozódó terhei miatt az elvérzéshez áll közel, — a pópák, a dászkalók vagyon szerzésre fordíthatják! Vagy gyermekeiknek magasabb műveltségére áldozhatják! Mindkét esetben — magyar pénzzel — alapozva fajuknak vezető uralmat!...

Ilyen körülmények között annál undokabb, annál kihívóbb a viselkedésök, midőn Apponyi rendeletével vakmerően, lázadólag szembeszállanak. Még pedig legelől a milliókban és kitüntetésekben dúsalkodó oláh főpapság. Akik egyenest letiltották a magyar pénzből fizetett papjaikat, tanítóikat, hogy az állami iskolákban. Értsük meg jól, nem az oláh felekezeti, de állami iskolákban! Állami iskoláknak felsőbb osztályaiban a hitan némely főbb pontjait és néhány imádságot az oláh tanítás mellett, magyar nyelven is adjanak elő!

Szégyentől piros arcunk, midőn e sorokat papirra vetjük! Tehát ott tartunk, hogy az államnak még a saját iskoláiban sincsen joga rendelkezni a tanítási nyelv felől?! Akkor inkább jobb lesz kecsukni ezeket az iskolákat! Hiába ne cégéreskedjünk „a magyar állam“, a „magyarság“ nevével! Vagyha pedig van még erőnk és becsületünk, komolyan, alaposan akarjuk nagy számadásunkat befejezni, szakítsuk végét ezeknek a magyar államra oly' diestelen, oly' káros kihatású huzavonáknak, revolveres egyezkedéseknek! Számoljon jövő sorsával is a magyarság! És a kormány sürgősen terjesszen be — a képviselőházhoz — törvényjavaslatot az összes népiskolák államosításáról, magyar oktatási nyelvről! Akkor azután forduljanak ki akár a bőrükből, abból a minden zsírral megkent vadoláh bőrükből — Metiánu urék! Vége lesz a sok szemtelen komédiázásnak.

A „Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság“

saját gyártmányu, kiállításokon többszörösen kitüntetett árukészleteit, melyek legjobb szerkesztésű községi-, gazdasági- és háztartási kutszivattyukból; cséplési-, raktári-, udvari-, kertli vizfecskendőköl; vasvázu kertipadok és diszes veranda-butoroköl; kiváló szőlőmalmok- és erőfejtésben felülmulhatatlan borsajtókööl állanak, a Péterfia-utca 73. szám alatti raktárhely megszüntetése miatt leszállított áron árusítja.

A presbyterium gyűlése

A püspöki palota ügyében beadott felebbezések sorsa.

Gyűjtés a Kálvin-émléküire.

Debrecen, augusztus 26.

Nagy érdeklődés előzte meg a debreceni református egyház presbyteriumának mai gyűlését. A gyűlésen Diesófi József lelkész-elnök akadályoztatása miatt K. Tóth Kálmán elnökölt. Míg Simonffy Imre főgondnok, valamint Veesey Imre helyettes főgondnok szintén akadályoztatva lévén a megjelenésben, K. Tóth Kálmán Kola Jánost kérte fel a társelnöki szék elfoglalására. A presbyterium ehhez hozzájárult, így világi részről a gyűlésen Kola János elnökölt.

A Kálvin-émlékü.

A Debrecenben létesítendő Kálvin-émléküire való gyűjtést az egyházkerület tudvalóvóan elrendelte. A debreceni református egyházmegye esperese, Dávidházy János most leiratot intézett a presbyteriumhoz. A leiratban lelkésztársait és az egyháztanácsot hathatós gyűjtésre hívja fel és jelzi, hogy a gyűjtés eredményét az év végéig a főiskola pénztárába kell beszolgáltatni.

Somogyi Pál főjegyző előterjesztésére kimondta a presbyterium, hogy küldöttség útján állapítja meg, mi módon biztosíthatná a gyűjtésnek a nagy célhoz méltó eredményét. A küldöttség tagjaivá Diesófi József elnökölte alatt Balogh Ferenc, Somogyi Pál, Erdőss József, Márton Imre, Kertész Mihály, Kovács Lajos presbitereket választották meg.

Visszavont, visszautasított felebbezés.

Következő tárgy a püspöki bérpalota építkezésének ismeretes ügye volt. A Balogh Kálmán mérnök megbízatása ellen tudvalóvóan két felebbezés is érkezett be. Az egyiket a Pavlovits és Szilágyi-cég, a másikat Polgár Dániel s társai adták be. — Közben azonban Pavlovits és Szilágyi építésszek felebbezésüket visszavonták. A másik felebbezést, a Polgár Dánielékét az egyházmegyei elnökség visszautasította s erről az esperes most leiratban értesítette az egyházat.

Az esperesi leiratot a presbyterium tudomásul vette.

Választások.

Több megüresedett tagsági helyre ejtette meg aztán a presbyterium a választást. Egyhangulag néhai Szabó Kálmán helyére a felsőbb leányiskolai igazgatótanácsba Csóka Sámuel, a pénztári számadást felülvizsgáló bizottságba rendes tagoknak Medgyessy Ferencet és Márton Gyulát, póttagoknak Pető Lajost és Molnár Ambrust választották be.

A múlt ülésen a presbyterium az ingyeniszkolázási földékeo emelt épületek biztosítása és adómentessége ügyében egy vegyes bizottságot küldött ki. Ebbe a bizottságba a presbyterium a maga részéről Diesófi József, Veesey Imre, Márton Imre, Juhász Ignác, Pénczes Sándor tagokat küldte ki. Felhívja a várost, hogy a bizottságba küldjön ki ugyanannyi tagot.

Kisebb tárgyak.

Majd Hajdu Béla és társainak kérvényét tárgyalta a presbyterium. A kérvényezők azt kérték a presbyteriumtól, hogy a Csapó-utca 7. számú házastelekre az egyház javára bekebelezett utóöröklést törölje. A törésre a presbyterium a gazdasági bizottság és dr. Kola János jogtanácsára az engedélyt megadta. Ennek ellenében a tervezők 500 koronát adnak az egyház közzelejaira.

Bogár Lajos amerikai lelkész levelet intézett a presbyteriumhoz, hogy a Washingtonban a vasárnapi iskolai ügyben tartandó világggyűlésre delegálja őt. Erdőss Lajos püspök ellene szolt ennek. Nem ajánlja, hogy ismeretlen embert megbizzon képviselővel az egyház. De különben is a magyar református egyház képviselőletéről mindig a konvent szokott intézkedni. A presbyterium, ezekből az indokokból a kérelem felett napirendre tért.

Hereg János tanítónak a népnevelés terén kifejtett érdemeiért 200 korona jutalmat

biztosított. A presbyterium ezt örömmel vette tudomásul.

Kovács Etelka tanítónő nyugdíjaztatott. Helyének betöltésére pályázatot kellett volna kiírni, de a presbyterium úgy határozott, hogy az éppen erre a gyűlésre kitűzött tanítónői választás pályázói között ejti meg erre az állásra is a választást. Az izgalmas és fölötté érdekes lefolyású választásról külön számolunk be.

A gyűlés este hat órakor ért véget.

Hatvani professor mint tókos ember.

Nemcsak az ördöggel cimboráskodott.

Jó kamatra adosgatta ki pénzét.

Tudós Hatvani professor az eddigi feljegyzések, mendemondázgatások szerint, az írónak a regényeiben, mint természetfölötti erőkkel cimboráskodó és rendelkező titokzatos elme van feltüntetve. Nagy tudományossága mellett, nem hiában, hogy boncoló orvos és fizikus is volt, bűbájosnak, ördöngősnek festik a fentmaradt visszaemlékezések.

A különbe esinyeknek, titokzatosan burkolt háborzongató eseteknek ríktó, majd sötét színei özönlik körül ezt az éles elméjű, fehér parókás, szikár alakot. Aki a jöltáplált professor urak tiszteletreméltó sorozatából különösen emelkedik ki a köznéptől, az ifjaktól borzongva csodált fekete hírével, fekete tudományával.

Hatvanit „magyar Faust”-nak is azért nevezték el, mert a kortársak a kiváló fizikusnak, orvosnak, rátartó viselkedésű tudós-
nak titokzatos mutatóványait, kísérletezéseit másként megérteni, másként megmagyarázni nem tudták, minthogy az ördöggel szövetekezett Hatvani. Az ördögnek adta el testét, lelkét Hatvani, azért rendelkezhetett a természetfölöttinek tetsző erőkkel. Azután így szövődtek a különösebbnél-különösebb regék fátyolképei a komoly tudós szikár, magas, fekete ruhás alakjához.

Holott a boszorkány mesterség távol állott a komoly tudóstól. Bódult fejű falusi öregasszonyok meséit, fortélyait, kotyvasztásait — magában — csak nevette tiszteletes Hatvani uram, aki az életben nagyon is gya korlatias, számító ember lehetett. Felősmerte és megbecsülte az emberi világnak legfőbb mozgató erejét a pénzt! ugyanynira, hogy az okosan számító Hatvani professor a pénzt sem hevertette a ládafiába elzárva! Ellenkezőleg, mint bármelyik görög tózsér, jó kammat mellett kölcsönbe kiadogadta azokat! S hogy, mint pénztózsérnek is messze földön híre volt, neve lehetett, bizonyítják a kezünk közé akadt adatok, feljegyzések is! Nemesak Debrecenből, hanem a Hajduságról is folyamodtak kölcsönpénzért a tudós Hatvanihoz. Amiből azután az is észszerűleg következik, hogy pénzkölcsönzéssel állandóan és rendszeresen foglalkozhatott a „magyar Faust”, sérelem ne essék ezen leleplezés által a tiszteletes professor urnak jól kiérdemelt „ördöngös” hírére.

Hajduvárosnak régebbi jegyzőkönyveiben lapozgatván Hatvani professor pénzkölcsönzéseire vonatkozólag, véletlenül több érdekes feljegyzésre bukkantunk, melyek nemesak a pénzkölcsönzést, de a kölcsönzött összeg nagyságával azt is bizonyítják, hogy Hatvani professor jómódu, vagyonos ember lehetett. Íme az adatok:

Darabos, éktelen nyelvezetű ez a feljegyzés. A nánási tanácsnak az 1779-ik év-

ben, október 24-ik napján tartott tanácsüléséből „477” iktatási szám alatt ez olvasható:

„Az Urnak Tiszteletes Professor Hatvani István urnak azon Ezer Rbfítokat, melyeket a N. Tanács még in Ao. 1777 Die 1. ma Novembris bizonyos dolog végett akkori Fűrmender Nztés és Vitéző idősbb Horváth Péter és ord. not. Vágó Pál eő kglmek által felvetetett, most ugyanazon Ezer Rbfítokat eum Intresse legati eő Kglmek által a N. Tanács administraltattya, melyeket effective a contractusnak visszaadása és visszahozása után administraltak is.” Ezt a ludtollal és kanyargós nótárius ésszel kikormányozott jegyzőkönyvet Csohány György nótárius ur jegyezte alá.

1783-ig használták a kölcsönpénzt nánási hajdu uramiék.

1783-ban július 4-én teljes ülést tartott a nánási hajdu tanács, amelyen Fodor József hadnagy elnöklésével idős Vad András, idős Móriéz István, Pap István, Porkoláb István, Takács István, Horváth János és Lenthe István városi tanácsnokok voltak jelen.

Tudós Hatvani Professor a pénzt vizszakövetelvé, „2314” iktatási számmal olvashatjuk:

„Tiszteletes Tudós Professor Hatvani István Ur Levele által requirálván az Nemes Tanácsot az 1776-ik (?) esztendőben felvett 1000 forintja Capitalissa visszaadása eránt, bizonyos szükségét említve levelében, mely Capitalisnak feikérését Ord. Notar Vágó Pál ur cselekedvén és így mire kérte, mire van azt is. Minekokaért amint ugyaníttan referalta Nemzetes Ord. Hadnagy Ur, hogy a Mlgos Feő Kapitány Ur számára kérte volna fel a N. Város, benne ily decisioja lett. Hogy ugyan Notar Vágó Pál ur menjen késedelem nélkül a Ngs Urhoz ezen Levelével Tiszteletes Debreczeni Professor Hatvani István Urnak”.

Ugyanezen évben „2499” szám alatti feljegyzésből kitűnik, hogy Hatvani megkapta a kölcsönpénzt, amelyet annakidején az Idvezült Teites Idősbb Csanády Sámuel Főkapitány Ur „fizetésére” vett kölcsönbe Nánás város.

Kitűnik az is, hogy midőn a Tudós Professor szorongatta pénzéért a hajdukat, azok előbb két részletben akarták visszafizetni. De Hatvani addig fel sem vette tőlük a pénzt, míg az 1000 Rhfórintokat teljes „summájában” oda nem számolták a markába az — *interessel együtt*...

Sajna! Följegyzésünkéből nem tűnik ki, hányas „percentre” dolgozott az „ördöngös” professor.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Beiratkozás a polgári fiúiskolába.

A debreceni négy osztályu, nyilvános, nánási polgári fiúiskolában a jövő tanévre szóló beiratkozások napon a d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig eszközöltetnek. Az igazgatóság. (Jókai-utca 8.)

Figyelmeztetés. Tekintettel azon körülményre, hogy a helybeli felső kereskedelmi iskola párhuzamos alsó osztályaiban már csak 13 üres hely áll rendelkezésre és a vidéki szülők ezen kevés helyet könnyen lefoglalhatják, az ebből származható kellemetlenségeknek elejét veendő, azon helybeli szülőket, kik fiaikat a felső kereskedelmi iskolába szándékoznak beiratni, saját érdekükben arra figyelmeztetjük, hogy beiratkozás végett sürgősen, még e hó folyamán jelentkezzenek. Az igazgatóság.

A ref. elemi iskolákban a beiratások folyó évi szeptember 1-én kezdődnek s a növendékeket szeptember 1-től 6-ig az osztálytanítókat, ezental pedig az igazgató-tanítókat írják be.

Beiratkozás. A nőegyleti árvaház I—VI. osztályu iskolájába az egylet elnöksége bejáró leány-növendékeket vesz fel mérsékelt tandíj mellett. Jelentkezni lehet szept. 1., 2. és 3-ikán a délelőtti órákban az árvaház helyiségében (Péterfia-utca).

Szenzációs fordulat a Csillag-utcai gyilkosságban. Kraft Szilárd özvegyét letartóztatták.

Bűnrészesség gyanuja miatt. — A szeretője rávallott.

Debrecen, augusztus 26.

Szenzációs fordulat állott be ma abban a rémdrámában, mely heteken keresztül élénk izgalomban tartotta a város lakosságát. A Csillag-utcai borzalmas gyilkosság ügyével kapcsolatban bűnrészesség, illetve felbujtás gyanuja alatt letartóztatták a legyilkolt dohánygyári művezető, Kraft Szilárd özvegyét. Kiderült, illetve alapos gyanu van rá, hogy Kraft Szilárdné, mint felbujtó résztvevő férje meggyilkolásában s szerelmében az örületig menő szeretőjét ő biztatta arra, hogy Kraft Szilárdot, a gondos, szerető férjet, a jóságos lelkű embert eltegyék láb alól.

A rémregények legborzalmasabb fejezetei elevenednek föl ebben a minden emberi jóérzést megsemmisítő rettenetes bűntény részleteiben. És na a gyanúokat a legszörnyesebb körü bizonyítás fogja követni, úgy itt Debrecen bűnkronikájának egyik legmegdöbbentőbb eseményével állunk szemben.

Ennek a rémdrámának minden legesekélyebb részlete izgató. Főlötte érdekes pedig a gyilkos, az egyszerű munkásember, Mitráska Demeter személye. Ez az ember az érzéki szerelem minden szenvedélyével szerette a más asszonyát, egy elpetyhűt szépséget, ki viszont örömet, gyönyört talált egy erőteljes férfi ragaszkodásában, szerelmi vonzalmában. Közben ha nem is teljesen, de legalább részben megtudta óvni a külső látzatot, eltudta hitetni a világgal, hogy a férjét szereti és szeretőjének udvarlását tolokadásnak veszi.

De mikor a nagy válaszuthoz értek, mikor választani kellett a jóságos, szerető férj és a szenvedélyes szerető között, akkor az idegei szavára hallgatott, a leghidegebb kegyetlenséggel fordult a férje ellen és adott segédkezet a szeretője vad, kegyetlen, a jogosulatlan féltékenység által diktált tervéhez, hogy pusztítsák el, tegyék el láb alól a férjét.

Mindenesetre ennél az esetről a modern kor egyik legjellegzetesebb drámájával van dolgunk. Azonban minden kfelett legszörnyebb sors jut osztályrészül, három serdületlen ifju léleknek, Kraftné gyermekeinek, kiknek édesapját megölte a gyilkos kéz, édesanyjukban pedig emberi érzéket megtevelyítő csalódtak... De minek folytassuk tovább. Adjuk át a tollat a krónikásnak, ki elmondja a végzetes dráma legujabb megdöbbentő fordulatait a következőkben.

A gyilkosság.

Junius 25-én, vasárnap délután hét óra tájban történt, mint emlékeztetés is olvasóink előtt, a Csillag-utcai gyilkosság. Mitráska Demeter kolozsvári illetőségű kőfaragó segéd a délutáni vonattal lejött Debrecenbe, egy vasutas barátja által elvezetette magát Kraft Szilárd dohánygyári művezető Csillag-utcai lakására, hol rövid szóváltás után több törzsűrással halálra sebezte Kraft Szilárdot, ki pár óranegyed múlva a közpórházban óriási kínok között meghalt. A gyilkosságnak szemtanúja volt Kraft Szilárd 17 éves Margit nevű leánygyermeké és 13 éves Lipót nevű fiacskája. Kraft felesége, mikor a gyilkos a Krafték házához ért, hirtelen át-zaladt a szomszédba és csak akkor jött elő, mikor már a mentők a halálra sebzett Kraftot a közpórházba szállították.

Az első gyanu.

Az asszonynak ez a viselkedése már kezdetben gyanus volt. — Még gyanusabbá tette a dolgot az, hogy Mitráska Demeter a rendőrség előtt úgy vallott, hogy az asszonynál hosszabb idő óta szerelmi viszonyt folytatott. És bár a rendőrség mindjárt gondolt arra, hogy egy közösen megállapított borzalmis terv végrehajtásáról van szó, az asszony ellen nem lehetett tenni semmit. Főleg azért nem, mert Mitráska Demeter a gyilkosság végrehajtását teljesen magára vállalta és egy szót sem szólt arról, hogy az asszonynak is része van a gyilkosságban. — Mindössze annyit hajtogatott folyton, hogy:

— *Az asszony tett tönkre!*

A közvélemény azonban másképp ítélte. Sokan már első pillanattól kezdve bűnösnek tartották az asszonyt a gyilkosságban és mindenkinek az emlékezetében élhetnek azok a jelenetek, melyek Kraft Szilárd temetésén fordultak elő, mikor valósággal megakarták kövezni Kraftnét.

Kraftné — aki ugyilátszik nagyon raffinált asszony, — azonban mindvégig úgy viselkedett, mint a „bánatos özvegyhez“ illik. Sirt, zokogott, folytonosan „szeretett jó férjét“ emlegette nemesen a temetésen, hanem aztán is.

A legelső lapközlemények ellen, melyek a gyilkosságról megjelentek és őt is gyanúsították, Kraftné a legnagyobb felháborodással sajtóperrel fenyegetődzött. Az őt meginterjúvoló újságírók előtt is ártatlanságát bizonyította, tagadta, hogy Mitráska Demeterhez, a gyilkoshoz szerelmi viszony fűzné, csak annyit ismert be, hogy Mitráska Kolozsvárt folytonosan szerelmével üldözte, de ő hű maradt férjéhez és azért is jött le Debrecenbe, hogy férjével boldogságban élhessenek.

Névtelen levelek.

Az első gyanút legfeljebb azok a névtelen levelek tartották fenn, melyek egyre-másra érkeztek a bűnügyi hatóságokhoz és amelyek arról szóltak, hogy Kraftnénak okvetlen része volt a gyilkosságban. Azonban a névtelen levelek pozitív tényeket nem soroltak fel, így nem is lehetett ezeket komolyan számításba venni. A nyomozást és a vizsgálatot a legszigorúbban a legnagyobb titokban folytatták.

A gyilkos.

Mitráska Demeter, a gyilkos junius 27-ike óta lakója az ügyészség fogházának. Junius 28-ika óta van vizsgálati fogházban. Azóta vagy öt ízben hallgatta ki a bűnügyben a vizsgálatot vezető Kovács Péter vizsgálóbíró segéd. A gyilkos esekélyebb eltérésekkel mindig egyformán vallott. Beismerte, hogy ő követte el a gyilkosságot. Kraftnét csupán azzal vádolta, hogy az utóbbi időben folyton hitegette és azt ígérte neki, hogy elhagyja az urat és hozzá megy lakni és éppen fordítva eselekedett. Míg őt felküldte Budapestre, hogy ott a háztartást rendezze be, lakást béreljen ki, addig lejött Debrecenbe az urához. Allítólag ez keserítette el végleg és ez kényszerítette a gyilkosságra.

A vizsgálat gyanúokai.

A vizsgálóbírószak azonban még a gyilkos teljesen beismerő vallomásának sem hitt. A vizsgálat folyama alatt ugyanis több olyan gyanus körülmény merült fel, melyek azt

mutatták, hogy az asszonynak a keze is benne van a gyilkosságban. Nevezetesen több levelet találtak, melyekben Kraftné hívja Mitráskát Debrecenbe, továbbá postaltalványi szelvényeket, melyek arról tettek tanubizonyosságot, hogy Kraftné három ízben is küldött pénzt Mitráskának.

A vizsgálóbíró kihallgatta Kraftnét, ki ugyancsak súlyos terhelő vallomást tett Mitráskára. Vele egyöntetűen vallottak gyermekei is, kiket a vizsgálóbírószak szintén kihallgatott.

A gyermekek úgy adták elő a gyilkosság részleteit, hogy ezek a legesekélyebb árnyat sem vethették Kraft Szilárdnéra, — azonban a vizsgálóbírószaknak az volt az impressziója, hogy a gyermekek anyjuk befolyása alatt teszik vallomásukat és ugyanazokat vallják, amiket anyjuk a fülükbe rágott. Ezek a vallomások épen ezért nem nagy behatással voltak a bűnügyre és a vizsgálóbírószak előtt csak megmaradt a gyanu, hogy Kraftné részes a gyilkosságban. — Azonban sem a rendőrség által lefolytatott pótnyomozás, sem a vizsgálat későbbi folyama pozitív terhelő adatot nem vetett fel. — A gyanut azonban mégis megerősítette Kovács Géza nevű vasutasnak a vallomása. Ez a vasutas volt ugyanis az, aki Mitráska Demetert a gyilkosság színhelyére kísérte és ez az ember úgy vallott, hogy menetközben Mitráska sejtetni engedte vele, hogy az asszony is be volt avatva a gyilkosságba.

Mitráska rávall az asszonnyra.

Csaknem két hónapi huzavona után ma délelőtt állott be a bűnügyben a szenzációs fordulat Kovács Péter vizsgálóbírósegéd elkészült a vizsgálattal, melynek végső eredménye Kraft Szilárdnéra mégis csak negatív volt. Mielőtt azonban a vizsgálat iratait áttette volna az ügyészséghez, a fogházból maga elő vezettette Mitráska Demetert és felhívta, hogy ha van valami mondani valója, most valljon, mert a vizsgálat be van fejezve és ez az utolsó kihallgatása.

Ekkor állott be a szenzációs és nem várt fordulat. Mitráska Demeter, ki eddig mindent magára vállalt és vonakodott terhelő vallomást tenni volt szeretőjére, Kraft Szilárdnéra, most kijelentette, hogy vallani akar. Ugy látszik a börtön levegője megtörte és bevallott mindent.

Elmondta, hogy Kraft Szilárd meggyilkolására maga Kraft Szilárdné bujtotta fel, azzal a ígéréssel, hogy ha el teszi láb alól az urat, akkor egymáséi lehetnek. Együvé költözhetnek, esetleg később házasságra is léphetnek. — Ő elvakult szerelmében végre hajtotta a kegyetlen és örült tervet, nem is számolt azzal, hogy a börtönbe fog jutni.

Ez Mitráska vallomásának lényege. Pontosabb részleteket nem közölhetünk főleg azért, mert a további vizsgálat érdeke így kívánja de a vizsgálóbírószak is elzárkózik a részletek közlése elől.

Kraftné letartóztatásának elrendelése.

Kovács Péter vizsgálóbírósegéd nyomában közölte Mitráska szenzációs vallomását Gáthy Bálint kir. ügyésszel. Gáthy Bálint bekérte magához a vallomásról felvett jegyzőkönyvet és iratokat és ezeknek alapján délután négy órakor elrendelte Kraft Szilárdné letartóztatását gyilkosságban való bűnrészesség és felbujtás címén. Határozatát azonnal

írásban közölte a rendőrség bűnügyi osztályával, mely sietett a rendelet végrehajtásával, mert félni lehetett attól, hogy Kraftné neszét veszi a dolognak és megszökik. — Különben is az a hír volt elterjedve, hogy Kraftné gyermekeivel már elhagyta a várost és Nagyszébenbe költözött.

Kraftné elővezetése.

Kraftné elővezetésével a rendőrségen Szőcs Lajos rendőrbiztosot bízták meg. Szőcs rövidesen megállapította, hogy Kraftné a Csillag utcai lakásáról pár héttel ezelőtt tényleg eltávozott és gyermekeivel együtt rokonukhoz, Debreczeni Akos szobrászhoz költözött az Erzsébet-utca 75. szám alá.

Itt délután öt órakor jelent meg Szőcs Lajos rendőrbiztos. Kraft Szilárdnét otthon találta. Gyermekei is ott voltak anyjuk mellett egyszerű kis szobájukban. Kraftné éppen levelet írt.

A rendőrbiztos így szólott hozzá:

— *Készüljön nagysád. Sürgős kihallgatására van szükség a rendőrségen.*

— *Hol? A rendőrségen? — szólott rosszat sejtve az asszony. — Miért a rendőrségen?*

— *Kérem nem érek rá magyarázni a dolgokat, kövessen, — szólott a rendőrbiztos.*

Az asszony arca rémületet árult el. Nagynehezen felöltözködött és mintha csak sejtette volna mi vár rá, érzékenyen elbúcsúzott gyermekeitől, kik keservesen sirtak.

Az asszonyt az Erzsébet-utca föl a Verbőczy-utca alá kísérte a rendőrbiztos és a törvénytörési épület hátsó kapuja előtt megállva így szólott:

— *Idé megyünk.*

Az asszony ijedten szólott:

— *De hisz ez nem a rendőrség?!*

— *Előbb ide megyünk be, — szólott a biztos.*

Aztán Gáthy Bálint kir. ügyész szobájába kísérte Kraftnét.

A letartóztatás.

Gáthy Bálint kir. ügyész ezekkel a szavakkal fogadta a minden ízében reszkető asszonyt.

— *Férjének meggyilkolása ügyében folytatódott vizsgálat olyan adatokat derített ki, melyek a további nyomozás és vizsgálat érdekében szükségessé teszik előzetes letartóztatását. Ezennel letartóztatom.*

Az asszony olyas valmit kezdett hebegni, hogy ártatlan, majd felkiáltott:

— *Nem csináltam semmit! Erresszenek szabadon.*

Az ügyész azonban rá szólott:

— *Kérem, ha a vizsgálat folyamán ártatlansága kiderül, szabadon bocsátják. Addig azonban foglyunk.*

Aztán a bűnös asszonyt börtönőrök elvezették. A fogházban külön cellában helyezték el és szigorú őrizet alá vették. A vizsgálóbíró holnap délelőtt fogja kihallgatni.

Izgalmas választások a presbyteriumban.

Ötrendbeli szavazás két tanítónői állásra.

A presbyterium gyűléséből.

Debrecen, aug. 26.

A mai presbyteri gyűlés iránt megnyilatkozott érdeklődés főként a tanítónői választásoknak szólott. Két megüresedett tanítónői állás került betöltés alá és a választás izgalmai olyan magasra szaptak, hogy öt ízben kellett az elnöknek szavazást elrendelni, míg végre a szabályoknak és törvényeknek megfelelő szavazási eredmény került ki az urából és az abszolút többséget megkapta valamelyik jelölt. Érdekes, hogy még a vélelmen is növelte a választás akadályait.

Ugyanis az egyik szavazásnál olyan súlyos tévedés fordult elő, hogy az egész szavazást újra kellett kezdeni. Olyan látogatott gyűlésre egyébként régen nem volt a presbyteriumnak, mint a mai. A gyűlésen megjelent Erőss Lajos püspök és Kovács József polgármester is.

A szavazásokra a presbyteri gyűlés végén került a sor. A két üresedésben levő tanítónői állásra tíz pályázati kérvény állott a presbyterium rendelkezésére. A következő okleveles tanítónők pályáztak: Nagy Julia, Láposy Erzsébet, Csontos Margit, Szentjób Szabó Lenke, Balogh Ida, Bacsó Irma, Ökrös Erzsébet, Nagy Margit, Szabó Jolán, Fülöp Vilma.

Nagy Julia megválasztása.

A presbyterium a választást titkos szavazás után ejtette meg. Somogyi Pál főjegyző előterjesztette az iskolaszék végzését a jelölések sorrendjére nézve. Aztán a két állásra külön-külön ejtették meg a választást.

Rendben kezdődött meg a szavazás. Komlósy Arthur volt a szavazatszedő küldött elnöke. Az egyik állásra az első szavazás eredménye ez volt: Láposy Erzsébet 20, Nagy Julia 19, Bacsó Irma 8, Ökrös Erzsébet 6, Szentjób Szabó Lenke 7, Szabó Jolán 6, Nagy Margit 2, Csontos Margit 1 szavazatot kapott a beadott 74 szavazat közül. Két szavazólap üresen maradt, hárman pedig két név volt feljegyezve és a szavazatszedő küldöttség ezeket nem számította be.

Nagy vihar támadt erre. Sokan azt vitatták, hogy a két névvel ellátott szavazólapokat is figyelembe kellett volna venni, úgy, hogy a felső számított volna szavazatnak. Komlósy Arthur, Szele György, Juhász Ignác és még többen szólottak hozzá a kérdéshez, azonban a döntést elhalasztották.

Ezután az elnök kihirdette, hogy miután abszolút-szavazattöbbséget senki sem nyert, pótszavazást kell megejteni a két legtöbb szavazatot kapott jelölt, Láposy Erzsébet és Nagy Julia között. Ezen a pótszavazáson Nagy Julia 46, Láposy Erzsébet 29 szavazatot kapott. Nagy Juliát az elnök törvényesen megválasztott tanítónőnek jelentette ki.

Láposy Erzsébet megválasztása.

Következett a másik tanítónői állásra való választás ugyanazon jelöltek közül.

Beadott összesen 73 szavazat, mely így oszlott meg: Láposy Erzsébet 32, Bacsó Irma 13, Ökrös Erzsébet 11, Szabó Lenke 7, Szabó Jolán 9, Nagy Margit 1 és Nagy Julia szintén egy szavazatot kapott. Ilyenformán itt sem volt meg az abszolút többség és erre az állásra is pótszavazást kellett elrendelni.

Nem csekély izgatottság között kezdődött a pótszavazás Láposy Erzsébet és Bacsó Margit között. Mindenki leadta a szavazást az urnába, a szavazatszedő küldöttség számolni is kezdte a szavazó-cédulákat s csak ekkor derült ki, hogy az előző szavazás lapjait benfelejtették az urnában és azok összevegyültek az ujonnan leadott lapokkal.

A szavazást tehát újra kellett kezdeni. Ezuttal szerencsésen be is fejeződött. — Láposy Erzsébet kapott szavazattöbbséget, 48 szavazatot, Bacsó Irma 25 szavazattal szemben. Az elnök tehát a másik tanítónői állásra Láposy Erzsébetet jelentette ki megválasztottnak, amit a presbyterium éljenzéssel fogadott.

Az izgalmas szavazásokkal a presbyteri közgyűlés véget ért.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

UJDONSÁGOK.

— **Lampérth Géza házasodik.** Az országos nevű költő *Lampérth Géza* országos levéltári fogalmazó, lapunknak is kiváló dolgozótársa, akit itt Debrecenben is sokan személyesen ösmernek, becsülnek, házasodik. Eljegyezte néhai alsócsernátori *Csiky Kálmán* udvari tanácsos és neje született sebessi *Gönczy Etelka*, az Orsz. Nőképző-Egyesület alelnökének leányát *Annát*, néhai *Gönczy Pál* volt közoktatásügyi államtitkár unokáját. A bájos ifju mennyasszonyt egyébként a debreceni társaságokban is jól ösmerik, nagybátyjának, *Csiky Lajos* theologiai akadémiai tanárnak az uri házában sok időt töltött Debrecenben.

— **A debreceni kárpitossegédek sztrájkja.** A debreceni kárpitossegédek e hó 16-ikán, mint megirtuk, sztrájkba léptek, mivel a mesterek nem vették tárgyalás alá az Ipartestülethez benyújtott memorándumokat. Kedden azonban véget ért a sztrájk. — A munkások ugyanis teljesítették a segédek követeléseit s aláírták az ő általuk proponált munkarendet. E szerint a munkaidő egy félórával lejjebb szállították, vagyis kilenc és félóra redukálták. A béremelésre vonatkozólag pedig úgy történt a megegyezés, hogy egy évnél nem idősebb segédeknek 50 százalék, idősebbeknek pedig 70 százalékkal javították a heti fizetését. A kárpitossegédek ez egyezség alapján tegnap már meg is kezdték a munkát.

— **Dr. Brunner Lajos** orvos folyó hó 28-án a budapesti orvoscongressusra onnan külföldre utazik, ahol szeptember végéig marad. Távolléte alatt dr. Grósz Pál Piac-utca 38. sz. a. helyettesíti.

— **Kifosztott földbirtokos.** Kellemetlen meglepetés érte tegnap délután *Oláh Miklós* hajdunánási földbirtokost. *Oláh Miklós* családjával a tanyáján volt s odahaza csak *Harangi Eszter*: nevű eselédje tartózkodott. A eseléd gazdája távollétét felhasználta arra, hogy a szekrényeket feltörje. *Harangi Eszter* több száz korona értékű ruhaneműt és ékszeret lopott el s eselédkönyvét és holmiját magához véve megszökött. *Oláh Miklós* feljelentette az esetet a nánási rendőrségen, mely Debrecenbe táviratozott, hogy a tolvaj eselédet, aki időközben ideszökött, — elfogják. Eddig a tolvaj eselédnek nyoma sincs.

— **Az utszérlől.** A debreceni-tanyán orvul, kegyetlenül agyonverték egy szépreményű, mássorsra érdemes, gazdag ifju birtokost.

Azóta már az orgyilkos is a törvény kezére került. Nem tagadja szörnyű bűnét a hitvány megjelenésű vézna legényke, aki lelkeben talán azzal sincs tisztában, micsoda szörnyű bűn az, melyet szilaj vadságában elkövetett; amennyiben — a hírek szerint — nem sok megbánást mutatott.

Jellemzi a párbeszéd, mely a gyilkos és *Gáthy Bálint* királyi ügyészünk között folyt le:

— *Teljesen árva vagy? szólott az ügyész a suhanchoz.*

— *Igen!*

— *Meg is látszik, hogy nem neveltek. Hát van neked szived? megölöd a kenyéradó gazdád.*

Az anyámat bántotta.

— *Az anyádat? Hisz' nem él, magad mondog.*

— *Nem úgy értem. Szidta az anyámat. Addig csak türtem, míg engem bántott! De, mikor az anyámat szidta, nem birtam magammal. Feltettem, hogy bosszút állok.*

— *Rettenetes bosszút állott. Az éjszaka sötétjében kegyetlenül, orvul meggyilkolta kenyéradó gazdáját.*

A vizsgálat hivatott kideríteni ennek a borzalmas gyilkosságnak az előzményeit! A vizsgálók hivatása tisztázni, hogy a gyilkos legény vallomásaival mennyiben egyezik az igazság? Az az igazság, amelynek az alapján az ítéletet kimondják! Azonban mindehhez szavam nem lehet. Én ezen esetről más debreceni elfajulásra akarok rámutatni, amelyek lépten nyomon megdöbbentik a debreceni viszonyokkal ösmerős gyöngédebb érzesű embert.

Schol az országban nem hallani annyit sok, oly galád- és fölháborítóan aljas isteni káromlást, egymásnak pocsék, külön- és különféleképpen kiválogatott elszidalmazásokat le és felmenőleg apai, anyai ággal, az egész családi-körrel kapcsolatosan, mint éppen itt Debrecenben.

Az utcán, a háznál, mindenhol felharognak, keresztül zudulnak a leggaládabb káromkodásoknak, fertelmes szitkoknak a fürgetegei. Gyermekek, aggastyán, férfi, mint nő egyenlően tobzódik az elvetemült mocokszavaknak büzhödő posványában.

Elérkezett az ideje, hogy hivatalos, mint társadalmi uton összefogva *megfékeztesenek* ezek a *vétkezönyelvek!* Nemesebb érzésekre *neveltesenek* ez az elfajult, *elvadult lelk!*

... Az a tanyai orgyilkos siheder szörnyű leckét adott minékünk.

— **Katasztrófából katasztrófába.** A szoboszlói nagy vasuti katasztrófa ügye ismét felszínre került. Klein Mihály érmihályfalvai kereskedő ugyanis, aki ott súlyos sérüléseket szenvedett, egy évi betegeskedés után felépült s dr. Lukács Béla ügyvédet megbizta, hogy indítson kártérítési pert a Máv. ellen. A törvényszék elrendelte az orvosszakértői szemlét, amelyet tegnap foganatosított dr. Barkonyi Sándor budapesti orvos, dr. Grósz Pál debreceni gyakorló orvos és dr. Horváth Arthur kir. törvényszéki orvos. Mint értesülünk, megállapították, hogy az összeütközés következtében Klein Mihály teljes másfél évi munkaképtelenséget előidéző belső bajt kapott. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a szerencsétlen embert valóságos ildózik a vasuti katasztrófák. Mikor ugyanis a szoboszlói vasuti karambolnál kapott sebéből annyira felgyógyult, hogy Budapestre utazhatott, ahol megakarta magát operáltatni, véletlenül éppen arra a vonatra ült, amely itt Debrecenben, a dohánygyár közelében egy másik vonattal összeütközött. Innen sem került ki épen, amennyiben újabb sérüléseket kapott, amelyek még növelték a baját.

— **Iskolakönyveit,** mindenféle papír, író- és rajzszert szükségletét legolcsóbban Csáthy Ferencnél szerezheti be. Egyház-tér 2. szám.

— **Játék a fegyverrel.** Tegnap reggel szerencsétlenség történt a város határában levő dinnyeföldeken. Sipos József 15 éves fiú ugyanis künn dinnyét őrzött Lajos nevű 9 éves testvérével. A vásott suhanc valahonnan flóbertet kerített s tréfából ráfogta az öcsésére. A fegyver véletlenül elsült s a srétek a Sipos Lajos arcába, testébe furódtak. A súlyosan sérült kis fiút behozta az anyja a kórházba.

— **Ez évi szeptember 1-én** Poprádon (Szepes m.) polgári fiú- és leányiskola nyílik meg, I.—II. osztállyal. Beiratások szeptember 1—8-ig. Évi tandíj 6) kor. — Latin és fran-

cia nyelv.- zene.- kézimunka. Tájékoztatót szívesen küld Horn József igazgató Poprád.

A debreceni állami főreáliskolában a beírások szeptember 1., 2. és 3-ik napjain lesznek. A tanulók felvételére be kell adni: a múlt évi iskolai bizonyítványt, a születési anyakönyvi kivonatot és az újraoltási bizonyítványt. A felvételi díj 10 korona 70 fillér, mely a felvételnél fizetendő. Az évi tandíj 48 korona, mely félevenként, vagy esetleg négy részletben és pedig október, december, február és április 1-ső napjain fizetendő.

Szegénysorsu, jó előmenetelű tanulók tandíjmentességért folyamodhatnak szeptember 15-ig. A folyamodványhoz mellékelendő a szegénységi vagy vagyontalansági bizonyítvány. Szeptember 15-ikén túl az igazgatóság már nem fogad el folyamodványokat.

A javító és felvételi vizsgálatokat aug. 31-én d. e. 8 órától kezdve tartjuk meg. — Az igazgatóság.

Beiratkozás a nyelviskolába. A debreceni újonnan szervezett modern nyelviskola német és francia kurzusaira beiratkozhatni naponta d. e. 11—12-ig, d. u. 3—5-ig. A tanítás az első órától kezdve az illető idegen nyelven folyik. Külön tanfolyamok gyermekek, felnőttek, valamint kezdők és haladók számára. Havi tandíj 10 korona. Abeles Adolf, igazgató. (Szent-Anna u. 18.)

— **Lázás igyekezettel** siet a publikum megnézni az Arany Bika Mulató pompás attrakcióit. Hogy mi lehet ennek az oka? Mit lehet azt tudni! Talán a régi műsorok kedvessége, vagy talán az, hogy Rolf Ra-faely karikaturistához, vagy The Letines komikus akrobatákhoz hasonló számok a fővárosban sem mindennap láthatók. De a minden részében kitűnő új augusztusi műsorból talán mégis az „Alpesi csillagok” emelkednek ki legjobbnak. Az elragadó énekszámokat követő nagy taps közepette alig bir szőhoz jutni Gara Akos, a konferencier.

— **Siketnéma kosztosok.** A siketnéma helybeli intézete növendékeinek egyrészt a jövő iskolai évben is egyes jóhírű családoknál helyezi el. Egy-egy növendékért havonként 24 koronát fizet. Akik ilyen gyermekeket teljes ellátásra és gondozásra magukhoz óhajtanak venni, azok e héten pénteken és szombaton délután 3—5 órák között az intézet igazgatóságánál jelentkezzenek. — Előnyben részesülnek, akik az intézet (Csapó-utca 35. sz.) közelében laknak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon hatóságok, testületek, egyesületek, rokonaink, barátaink és ismerőseink, kik feledhetetlen emlékek s szeretett édes atyánk elhunyt alkalmával oly jóleső s meleg részvételt tanúsítottak, fogadják ez uton is mélyen érzett hálánkat s legmélyebb köszönetünket. A Mihálovits család.

— **Női táskák,** pénz-, szivartárcák, Jubileumi albumok és emléktárgyak Dávid házy Kálmán és Tsa cégnél készülnek.

— **Iskola-táskák a legnagyobb választékban kapható Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4.**

— **A legszebb, legtisztább és legújabb kiadású ódon tankönyvek** félárért már most kaphatók Aczél Henrik antiquariumában, Piacz-utca, a ref. kistemplommal szemben. — Telefon 575. Vidéki megrendelések pontosan elintéztetnek.

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.**

— **A Royal kávéházban** ma és a következő napokon Pongrácz Lajos és Oláh Rudi, az elhunyt Rudolf trónörökös volt udvari zenésze teljes zenekarával hangversenyez.

SZÍNHÁZ.

Oláh Gábor drámái.

November elején kerülnek színre.

A debreceni színpadon.

Sok szó esett már róla, hogy debrecen közönsége nem méltányolja eléggé a véreből való vért, a nagy alföldi metropolis speciális nagy íróját: Oláh Gábort. Tagadhatatlan, hogy Oláh Gábor már csak munkáinak a nagy számával és munkásságának óriási voltával is megragadja figyelmünket. Talán a drámaírás terén tett még eddig a legkevesebb kísérletet, mindenesetre figyelemre méltó eredménnyel és nemes utakon járva.

Nem lepődünk meg tehát azon, hogy Oláh Gábor most egyszerre két nagy munkájával áll a közönség elé. Az egyik a *Meztelen asszony*, a másik a *halottak visszajárnak* című dráma, melyet Zilahy Gyula színiigazgató most fogadott el.

Mindkét dráma november elején kerül színre Debrecenben. Oláh darabjaiból szorgalmasan folynak már is a próbák, úgyhogy az egész színházi személyzet a legnagyobb mértékben ki fog tenni magáért. Debrecen városának pedig alkalma lesz reá, hogy megmutassa nagyrahitott fia iránti szeretetét, amit bizony teljes joggal elvárhat Oláh Gábor, akinek költészeti irányában bár van kifogásolni való, mégis a legnagyobb elismerést érdemli meg, különösen a debreceni közönség részéről.

TÁVIRATOK.

Nagy szerencsétlenség a tölténygyárban.

Három halott, sok sebesült.

Budapest, augusztus 26. Weisz Manfréd csepeli tölténygyárában ma nagy szerencsétlenség történt. Több millió régi töltényből fiatal munkások a puszkapor kiszédésével foglalkoztak. Az egyik munkás ügyetlensége folytán egy töltény leesett, elsült s nagy tömeg puszkaport robbantott fel, — amely a helyiséget lángba borította. A kivonult tűzoltóság és mentők a tüzet eloltották s megakadályozták a tűz tovaterjedését. A robbanás folytán tizenöt súlyos és három könnyebb sebesülés történt. A munkásokat ápolás alá vették, akik közül azonban három már meghalt, megsebesült Dávid Sándor, Kezniczek Antal és Kezniczek Pál. Több haláleset várható. A hatósági vizsgálatot megindították.

Önálló bank mellett.

Ungvár, augusztus 26. Bernáth Zoltán a kerület képviselője vasárnap Nagylugoson beszámolót tart egy népgyűlés keretében, melynek célja az önálló bank melletti tün-tetés lesz. A népgyűlésen több képviselő vesz részt.

A cseh orvosok magatartása.

Prága, augusztus 26. A prágai cseh orvosok gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a többi szláv orvosok példájára nem vesznek részt a budapesti nemzetközi orvos kongresszuson.

A kassai pokolgépmerénylet.

Budapest, augusztus 26. A kassai pokolgép-merénylet ügyében a rendőrség folytatja a nyomozást. Ma

jelentkezett kihallgatásra egy Rákóczi-uti kereskedő. Elmondta, hogy a merényletet megelőzőleg pár nappal egy hölgy járt nála, aki hasonló dobozkát keresett, mint amilyent a hadbíró kapott. Minthogy üzletében ilyen nem volt, eltávozott. A rendőrség a személyleírás alapján tovább nyomoz s keresi az illető hölgyet.

A raguzai halálmars.

Budapest, augusztus 26. Az Agrar Tagblatt ama hírére vonatkozólag, amely szerint a Raguzai környékén megtartott katonai gyakorlatok alkalmával egy igen erős menetelésnél 200 ember megbetegedett és egy ember meghalt, mérvadó katonai helyen kijelentik, hogy ilyen esetről eddig semmiféle hivatalos jelentés nem érkezett. Már ebből is kitűnik, hogy az erre vonatkozó hírek legalább is nevetségesen túlzottak. Ezt már abból is lehet következtetni, hogy az Agr. Tgbl. híre szerb forrásból származik.

Kriványt fölmentették.

Arad, augusztus 26. Krivány János aradmegyei sikkasztó gyámpénztáros tudvalevőleg felessége ellen merényletet követett el, de az esküdtszék bizonyítékok hiányában a vád alól fölmentette. Ez ügyben ma érkezett le a Kuria döntése, melyben az esküdtszék ítéletét helyben hagyta.

Brutális katonatiszt.

Nagyenyed, augusztus 26. Pintér Mária eselédleány az utcán sétáltatta Murányi Miklós helybeli polgár egy és három éves gyermekeit, ahol ezidőtájt Barabás Károly honvéd főhadnagy gyermekeit is sétáltatták. A főhadnagy ablakából megpillantotta a polgár gyermekeket s nagyon bosszantotta, hogy azok ugyanott sétálnak, ahol az ő gyermekei. Lakásából lerohant az utcára, felszólította a Murányi Miklós eselédjét a távozásra. Amikor az nem hajlott a felszólításra, úgy a eselédet, mint a gyerekeket jól elverte, úgy hogy mind hárman betegen fekszenek. Az eset városszerte nagy felháborodást keltett s a megsértett apa távirati feljelentést tett a honvédelmi miniszterhez s megtette a feljelentést a honvédparancsnok-ságnál is a kegyetlen tiszt ellen.

Szterényi Karlsbadban.

Karlsbad, augusztus 26. Szterényi József államtitkár kedden és szerdán ott tartózkodott. Értkezett Kossuthal a jövő évi költségvetés és több vasuti kérdés ügyében. Ma Prágán keresztül Bécsbe utazott, ahol több politikussal beszélgetett s este hét órakor utazott Budapestre.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 26.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Kedvező irányzat mellett 35,000 métermázsza került forgalomba tartott áron. Egyéb gabonanemek szilárdul tartottak. Idő: változó.

Buza októberre	13.64—65
Buza áprilisra	13.74—75
Rozs októberre	9.69—70
Zab októberre	7.33—34
Tengeri júliusra	0.00—00
Tengeri augusztusra	0.00—00
Tengeri májusra	7.14—15
Repce augusztusra	13.85—95

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

Talán mégis megérem, hogy azt fogja mondani:

— Kivánsi volt, midőn nem volt semmi köze a dologhoz; makaos volt, midőn érvekre s a józan észre kellett volna hallgatnia; elhagyta betegágyamat, midőn más nők ott maradtak volna, de jóvá tett mindent, mert végre mégis igaza volt!

Egy napig Párisban pihentem és három levelet írtam.

Egyet Benjaminnak, megérkezésemet jelentve. Egyet Playmore unak, tudtára adva idejekorán, hogy el vagyok határozva a végső kísérletre, hogy a gieninchi rejtélyt megoldjam. Egyet Eustacénak, mely bár csak néhány sorból állott, annyit mégis tudatott vele, hogy betegsége veszélyes idejében ápolásában tényleges részt vettem; s bevallva neki az egy okot, mely rábirt, sőt elvileg kényszerített, hogy elhagyjam; kérve őt, ne ítéljen el elhamarkodottan, míg az idő be nem bizonyítja, hogy hűbben, forróbban szeretem, mint valaha.

E levelet anyósoméba zártam, őt bizva meg az alkalmas pere felhasználásával, midőn nem tarthatni tőle, hogy káros benyomást tehetne Eustacéra.

Azonban határozottan megtiltám Macallannának, hogy elmondja Eustacénak, miféle új kötelék létezik köztünk. Bár ő saját jószántából vált el tőlem, mégis feltettem magamban, hogy nem fog ezen áldásról hallani, ha csak az én ajkaimról nem. Ne törődjenek vele, miért! Vannak bizonyos apróságok, miket titokban kell tartanom s ez egyike azoknak.

Leveleim meg lévön írva, kötelességem teljesítve volt. Szabad voltam; utolsó kártyámat is kijátszhattam, azon sötét, kétes játékban, mely a jelenlegi helyzetben, bár nem volt egészen ellenem, de egészen mellettem sem volt.

XXXIX. FEJEZET.

Utban Dexterhez.

— Istenemre mondom, Valéria, azt hiszem, e sörnyeteg örültsége ragadás — és kegyed is megkapta!

Ez volt Benjamin véleménye felőlem, a villában való szerencsés megérkezésem után, midőn kijelentettem, hogy szándékom van az ő társaságában Miserrimus Dexterhez visszatérni.

Minthogy el voltam határozva kívánságom keresztülvitelére, módomban állt a szelid rábeszélés útján megkísérteni.

Kérve-kértem öreg barátomat, legyen türelemmel velem.

(Folyt. köv.)

Intézeti fehérenemű Kardos Lászlónál, Kossuth-utca 9.

Fü ingek, siffonból	2.60 korona.
Fü hálógépek, siffonból	3.20 korona.
Fü lábravalók, pamutvászon	1.80 korona.
Fü lábravalók, félvászon	2.20 korona.
Fü lábravalók, eroise	2.40 korona.
Leányingek, siffonból	2.40, 2.80, 3.20 korona és feljebb.
Leányingek, vászonból	3.—, 3.40, 4.40, 4.80 korona és feljebb.
Leánybugyogók, siffonból 1.50, 1.80, 2.—, 2.40 korona és feljebb.	
Leánybugyogók, barchentből	1.80 korona és feljebb.
Leány szoknyák, barchentből	2.10 korona és feljebb.
Leány szoknyák, siffonból 2.20, 2.60, 3.30, 4.— korona és feljebb.	
Leány hálóköntösök, siffonból	2.50 korona és feljebb.
Leány hálógépek, siffonból	3.20, 3.40, 3.60 korona és feljebb.
Zsebkendők	12 fillértől feljebb.
Matracok	11.— koronától feljebb.
Paplanok	6.80 koronától feljebb.

Ágyterítők, asztalneműk, ágyneműk, törülközők, alsóderekak, fü gallérok, kézelők és más szükséges dolgok.

Elsőrendű minőség. Telefon 113.

ALAPITTATOTT 1831

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irtalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénos hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegenbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamviz-fürdők. Ivó- és belélegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az IGAZGATÓSÁG.

LOHR MÁRIA

ezelőtti KRONFUSZ

CSIPKE-, VEGYTISZTÍTÓ ÉS KELME FESZTŐ

BUDAPEST, VIII., BAROS-U. 85.

FIÓKOK:

IV., Eskü-ut 6. sz. V., Harmincad-u. 4.

(Klotild-palota.)

VIII., Józsa-körut 2.

VI., Andrássy-ut 16.

II., Teréz-körut 39.

X., Káivín-tér 9.

V déki megbízások gyorsan és gondosan teljesítettek.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények lábadozók részére. Etvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi ellmérő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász. és kir. udvari szállító

TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Legbiztosabb szépitőszert a

FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanosságai ellen.

Egy tégely ára egy korona

Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél =

Debreczen, Kossuth-utca 8., a színház mellett. * Telefon sz. 469. „ARANYEGYSZARVU“ gyógyszertár.

Az iskolai év kezdetén

ajánlunk:
leány- és fiú fehérneműket,
zsebkezdők, harisnyák, paplan,
matrac, ágy fehérneműk és
flaneltakarókat
nagy választékban, jutányos áron

Donogán és Somossy

Debreczen,
Kistemplom-bazár.

Villamos világítást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyá ak, kastélyok saját füzemű berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít DEBRECZEN, Piac-u. 77.
Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolfram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási ferrás.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

szel gyomor, vese, hólyag és belbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Villamos világítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

Legrégibb épületüvegezési és képkeretezési vállalata

Blattner Gyula

Telefon 468. sz.

Főtér 69., Megyeházzal szemben.

Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok mindenemű üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak. Költségvetések kívánatra díjtalanul. Állandó nagy raktár mindennemű kész ablakokban, ugyszintén képkeretekben, stb.

Megakadályozza a hajhullást!

Megakadályozza a korpaképződést!

Erősíti a hajnövést!

Éleszti az idegeket!

DR. DRALLE NYIRFA-HAJVIZE

a legnemesebb és legtermészetesebb fej- és hajviz.

DRALLE GYÖRGY, HAMBURG.

Nagybani raktár Ausztria-Magyarország részére: M. Hoffmann & Co., Tetschen a. d. E.

Nyári idényre

olcsó árakon ajánl

Angol Jefirt, francia Batiztot, fehér és szines ruhavásznat

mosó és gyapju Dalaint borduros mosó árut hazai gyártmányu fehérneműket, katonokat férfi és női keztüket és harisnyákat, Siffon vászon és asztalneműket nyári takarót és paplanokat.

Napernyők minden árban.

SZÉPE LAJOS

női divatüzlete DEBRECEN, Kossuth-utca 6. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8—1-ig és d. u. 2—8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást kerest — ott talál.**
- Ha lakást keres — ott talál.**
- Ha alkalmazást keres — ott talál.**
- Ha társat keres — ott talál.**
- Ha oktatást keres — ott talál.**
- Ha butort keres — ott talál.**
- Ha hangszert keres — ott talál.**

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Szépem“, „Kálmándi“, „Zugló“ jelígre.

A német nyelv gyakorlása végett ismeretséget óhajt kötni uri fiatalember, oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda“ jelígre kérek.

Komoly iparos elvenne 18—23 éves leányt vagy gyermektelen özvegyet 2000 korona hozománnyal. Leveleket „Barna legény“ jelígre a kiadóba kérek.

Feltétlen uri ember hasonló urhölgy komoly ismeretségét óhajtja. Levelet „Kellemes sétapartner“ jelígre a kiadóba kér.

Ajánlat.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félegyháznál. Villanyüzemű kávé pörköltje a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarok. 6

Írásbelli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cim a kiadóban.

Borsos-féle hajszesz kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Tüzifa raktár átvétel!

Értesitem a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy SZEGÁLL ZSIGMOND ur 25 éve fennálló

tüzifa raktárát

átvettem.

Midőn ígérem, hogy a t. vevőközönséget kitűnő, elsőrendű tüzfával a legpontosabban és legjutányosabb árban fogom kiszolgálni, kérem, hogy bizalmukkal megajándékozni sziveskedjenek. Megrendelések eszközölhetők

NAGY SAMU dohár-nyőzsdéjében (Városháza épület) és a máv. fűtőháza mellett lévő tüzifa raktárban telefonon is.

Telefon szám 625.

Teljes tisztelettel

Miklós Emil

Jókai-utca 28. szám.

Greisz Izidor és Juha János, Sáp községéből (Bihar m.) hajlandó a venni szándékozóknak, helybe szállítva, eserepet 28 koronájával adni.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Iskolakönyvek vidéki megrendelését leggyorsabban és pontosan intézi, Debreczen legrégebbi könyv- és papirkereskedése: Csáthy Ferenc, Egyház-tér 2. sz.

Blattner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urileány. Cim a kiadóban.

Udvari lakás, két—két szobás, előszobával, konyha, kamara, pince és fűskamarával, az egyik minden órán kiadó, a másik november 1-re. Az udvarban jó víz. Egymalom-u. 5. sz.

Kereslet.

Keressék haszonbérbe, minél hosszabb időre és azonnali átvételre egy 150—200 holdas és egy 4—500 holdas, kellő gazdasági épületekkel, lakóházzal ellátott, jóminőségű kis birtokot Debreczenhez lehetőleg közel, mindenesetre vasuti vonal mentén. Tiszacsege, 1909 augusztus hó. **Szabó Gábor**, főjegyző.

Ügyes kárptos munkavezetőnek, valamint egy kárptos raktárnoknak felvétetik Killer Ede butorgyárosnál.

Árva leány, feltétlenül tisztességes, azonnali alkalmazást és igazi otthont nyerhet — mint minden — keresztyén uri családnál. Cim a kiadóban.

Eladás.

Egy jókarban levő gyermekoosi és egy függőlámpa eladó. Cim: Péterfia-utca 53.

Bihar—Dlőszegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Egy jókarban levő zongora eladó. Cim a kiadóban.

Billárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

Az összes középiskolákban,

u. m.: gymnasium, reál, kereskedelmi, felsőleány, polgári fiu- és leányiskolákban, tanító- és tanítónőképzőkben stb. szükséges

tan- és segédkönyvek

használt, de kifogástalan jó állapotban kaphatók, ugyszintén az összes iskolákban használt író- és gyakorló füzetek, író- és rajzszerek, rajztömbök, körzők, rajzdeszkák, fejs- és háromszög vonalzó, festékek, tusok, színes tenták stb. legelőnyösebben beszerezhetők

Szabó István

antiquáriuma, papir-, író- és rajzszerek kereskedésében

Debreczen, Piac-u. 16.

(Alföldi Takarékpénztár épület.)

ISKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott áron beszerezhetők:

Kész fehérneműek, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők.

Paplanok, matrácok, ágylepedők, flaneltakarók.

Fiuknak Brassói posztók,

Leányoknak intézeti sötétkék gyapju Cheviot ruhaszővetek és hozzávalók

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

HIRDETÉSEK

fölvételnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

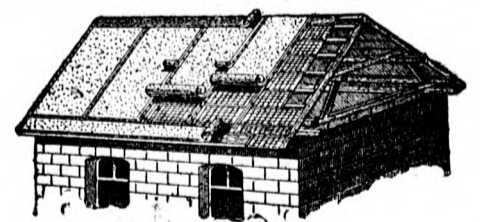
A BORSOS-féle

HAJSZESZ a legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. **Hatasa bámulatos.** Megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtöredezését. **NŐT-TETI A HAJÁT** és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

DEBRECZEN.

Biehn Asphalt fedőlemezei

elszigetelő lemezek.

Takarék tűzhelyek
Francia konyhák

Sesztina Sajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.